

UCHWAŁA Nr XX/185/16
RADY GMINY W GNOJNIKU
z dnia 10 listopada 2016 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016- 2018

Na podstawie art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się program Wspierania Rodziny w Gminie Gnojnik na lata 2016 – 2018.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gnojnik.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Gnojnik.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Zych

Załącznik do
Uchwały Nr XX/185/16
Rady Gminy w Gnojniku
z dnia 10 listopada 2016 r.

GOPS GNOJNIK

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
NA LATA 2016 – 2018**

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tu nie tylko o kontaktowanie się z rodziną, ale o współpracę z nią, a więc obustronny wysiłek – ze strony pracowników pieczy zastępczej i rodziców - zmierzającą do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. PODSTAWA PRAWNA:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.z 2016r. poz. 575 z późn. zm.),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),

- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- e) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojniku.

Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby dzieci i młodzieży, ilości dzieci z terenu gminy Gnojnik umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz Funduszu Alimentacyjnego, liczby rodzin współpracujących z asystentem rodziny, liczby dzieci i młodzieży korzystających z pomocy asystenta rodziny.

Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2015
	7888
Liczba mieszkańców Gminy Gnojnik	
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	267
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	934
Liczba osób uprawnionych do świadczeń rodzinnych	1154
Liczba osób uprawnionych do pobierania Funduszu Alimentacyjnego	24
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Gnojnik w wieku 0-13	1441
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Gnojnik w wieku 14-18	507
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Gnojnik umieszczonych w pieczy zastępczej	6
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Gnojnik umieszczonych w pieczy zastępczej w 2015r.	1
Liczba rodzin z terenu Gminy Gnojnik współpracujących z asystentem rodziny w 2015r.	9
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Gnojnik korzystających z pomocy asystenta rodziny w 2015r.	25

W Gminie Gnojnik w roku 2015 w wieku od 0 do 18 lat mieszkało 1948 osób, co stanowi 24,7% ogółu mieszkańców. W tym w wieku od 0-13 lat było 1441 dzieci, co stanowi 18,27% ogółu mieszkańców oraz w wieku od 14 do 18 roku życia było 507 dzieci, co stanowi 6,43% ogółu mieszkańców.

W roku 2015 w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 6 osób co stanowi 0,31% grupy wiekowej od 0-18 roku życia.

Z analizy danych GOPS Gnojnik za 2015 rok wynika, że 11,84% mieszkańców gminy korzysta z różnych form wsparcia pomocy społecznej realizowanych przez ośrodek. Natomiast uprawnionych do świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego było 1178 osób.

W roku 2015 asystent rodziny współpracował z 9 rodzinami co stanowi 3,37% ogółu rodzin

korzystających z pomocy społecznej. Bezpośrednio z pomocy i wsparcia asystenta rodziny korzystało 25 dzieci co stanowi 1,29% dzieci z terenu gminy znajdujących się w przedziale wiekowym od 0-18 lat.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje poniższa tabela.

Występujący problem	Liczba środowisk	% z badanej liczby środowisk
Niepełnosprawność	25	9,37
Bezrobocie	67	25,1
Długotrwała choroba	68	25,47
Alkoholizm	17	6,37
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	64	23,97

Niepełnosprawność (9,37%), bezrobocie (25,1%) i długotrwała choroba (25,47%), to przyczyny trudnej sytuacji dotykające znaczną grupę klientów pomocy społecznej, które jednocześnie generują wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych.

Na porównywalnym do lat poprzednich poziomie pozostaje odsetek rodzin, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu, gdzie ze szczególną uwagą traktowane są rodziny z problemem alkoholowym, w których pozostają dzieci.

Niezaradność opiekuńczo-wychowawcza w rodzinach korzystających z pomocy stanowi (23,97%) i traktowana jest przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy najsłabszej grupy jaką są dzieci.

Źródła danych:

- Urząd Gminy Gnojnik
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojniku
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem

MOCNE STRONY

- dostępność do bezpłatnego poradnictwa, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe,
- rozwijający się system pieczy zastępczej,
- utworzenie stanowiska pracy asystenta rodziny,
- realizacja licznych programów osłonowych i profilaktycznych,
- kompetentna ale także stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej,
- zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,
- otwartość Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

SŁABE STRONY

- mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.

SZANSE

- pozyskiwanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej,
- wykorzystanie środków projektu systemowego dla OPS-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych,
- możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na projekty, tzw. kapitał ludzki,
- tworzenie nowych form pracy z rodziną, w tym usług psychologa i prawnika.

ZAGROŻENIA

- brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin,
- osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny,
- brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

1. CEL

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zadania:

- ✓ Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców
- ✓ Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- ✓ Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizującej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
- ✓ Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie
- ✓ Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi
- ✓ Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny

- ✓ Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny
- ✓ Nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii

1. CEL

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Zadania:

- ✓ Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych
- ✓ Prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla dzieci oraz kierowanie dzieci na zajęcia do innych placówek tego typu
- ✓ Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną
- ✓ Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom
- ✓ Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających
- ✓ Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających
- ✓ Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
- ✓ Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności
- ✓

1. CEL

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Zadania:

- ✓ Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów
- ✓ Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
- ✓ Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- ✓ Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci
- ✓ Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego
- ✓ Organizowanie treningów rodzicielskich
- ✓ Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ POMOCOWYCH

Harmonogram działań programowych

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	psycholog, radca prawny, specjalista terapii uzależnień
	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	pracownicy socjalni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy
	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy GOPS w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	pracownicy socjalni, zespół interdyscyplinarny
	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	pracownicy socjalni, Poradnia Rodzinna, asystent rodziny, rodzina wspierająca
	Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny	pracownicy socjalni, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich
	Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny	GOPS
	Nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii	pracownicy socjalni, dziadkowie
	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną (szkoła, poradnia)	Powiatowy Zespół Poradni Pedagogiczno-Psychologicznych, pedagodzy szkolni
	Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty, PCPR, pracownicy socjalni, szkoła
Zapewnienie	Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających	GOPS, rodziny wspierające

szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych	Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających	GOPS, PCPR
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	GOPS, PCPR
	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności	pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	rodziny biologiczne, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator, psycholog
	Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej	pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, rodzina wspierająca pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci	Gmina, GOPS
	Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego	Asystent rodziny, rodzina wspierająca, psycholog, kurator, rodzina, sąsiedzi,
	Organizowanie treningów rodzicielskich	GOPS, prowadzący treningi rodzicielskie
	Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)	pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej

VI. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2016 – 2018. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojniku w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba udzielonych porad przez specjalistów w instytucjach samorządowych
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- liczba interwencji kryzysowych
- liczba rodzin wymagających wsparcia
- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie
- liczba rodzin, którym przyznano asystenta
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem
- liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej
- kwota wydatkowana na koszty utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej oraz pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
- kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci w formie posiłku w szkole i przedszkolu

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

VIII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

- GOPS Gnojnik (Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni, asystent rodziny).
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Komisariat Policji .
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna .
- Placówki Oświatowe.

- Poradnia Rodzinna.
- Sąd Rodzinny i Nieletnich.
- Powiatowy Urząd Pracy.
- Placówki Służby Zdrowia.
- Rodziny wspierające.
- Inne organizacje pozarządowe.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

IX. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Gnojnik
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Zych